

BERNARD FOYS

TREDJE ROCKAD

en dramatisering av Lars Gustafssons roman

i tre delar

AV THORE SONESON

(sjunde manusversionen)

© Thore Soneson 1994

DEL TRE.

401. EXT - PROLOG: ÖKEN - DAG

Ökenvyer växlar med iskalla transportbilder.

Glasinpackad flygplats och vackert brutna glastak i gamla passager.

En fuktigt grön vinterträdgård.

Över dessa scener rullar förtexter och rabbinen Bernard Foy läser ett diktцитat:

RABBINEN BERNARD:

*“Men sanna resenärer - det är de som bara
för färdens skull, med hjärtat lätt som en ballong,
ger sig iväg från allt; ett dunkelt ödes tvång
gör att i varje stund de ropar: låt oss fara!”*

Bilden har fyllts av distinkta skuggor från skyskrapor och motorvägar som speglar sig i monumentala glasfasader.

302. EXT - KUNGLIGA BIBLIOTEKET - DAG

/POETEN/

Poeten Bernard Foy kommer genom den avlödade oktoberparken, går mot entren till Kungliga Biblioteket.

Han har ett småleende på läpparna, mumlar några strofer ur sonetten han just avslutat.

POETEN BERNARD:

*“Vad mer om vågen sen
skall falla ner och bli till skum...”*

303. INT - KUNGLIGA BIBLIOTEKET - DAG

/POETEN, ÄLDRE HERRAR/

Han öppnar glasdörrarna till foajén, hälsar sina cigarrökande vänner med en nick på huvudet. Talar till dem, till sig själv på samma gång.

POETEN BERNARD:

Sonettens form, mina herrar, dess form är krävande men samtidigt en del av vårt poetiska kulturarv...

De äldre herrarna betraktar hur han tar av sig överrocken, lägger ifrån sig en inbunden volym på garderobsdisken.

ÄLDRE HERRE 1:

Min käre Bernard, trevligt att se dig omnämnd som en av vår litteraturs dolda tillgångar av ingen mindre än Elisabeth Verolyg på Dagens Nyheters kultursida...

Poeten ler ett förläget leende, sträcker på sig av smickret. Vänd mot dem där de sitter med sina cigarrer, bugar han lätt.

ÄLDRE HERRE 2:

Om vi minns rätt skrev hon att ingen ung svensk poet kan jämföras med dig när det kommer till den “nakna sanningen...”

Poeten flämtar, den grånade förste herren tvinnar sina mustascher.

Gubbarna försöker dölja sina leenden, men sensationerna kittlar deras samtalslust för mycket.

ÄLDRE HERRE 1:

Du är aktuell i Aftonbladet också. De har publicerat en serie om dina kontakter med den svarta marknaden där portföljer inte enbart innehåller pengar...

POETEN BERNARD:

Vad ska Akademien säga. Jag som inte gett ut en diktsamling på tjugofem år...

ÄLDRE HERRE 3:

Och så den där bistre långa mannen som undrade om vi sett en gul svinladersportfölj...den enda jag visste som behövde en ny var du...

Den gamle poeten tar ett hårt grepp om sin bok. Ser förorrättad på mannen. Går in mot läsesalen med högdragen min.

Gubbarna tittar efter honom med sensationslystna blickar.

304. INT - KUNGLIGA BIBLIOTEKET, LÄSESAL - DAG

/POETEN, KVINNA/

Poeten Bernard Foy snubblar över ett stolsben vid läsebord, slår knäet i sitsen, tappar den inbundna franska volymen "Les Fleurs du Mal" av Charles Baudelaire och högar med handskrivna A-4 blad sprids ut över golvet.

En ung, kortsnaggad svartklädd kvinna i damasker och tunga kängor under den korta kjolen hjälper honom.

Poeten masserar knäet, ser fascinerat på de slanka svarta benen i nylon och kängorna. Kvinnan böjer sig ned och tar upp volymen.

KVINNAN:

Ni har väl inte gjort er illa. De där gamla symbolisterna kan vara brutala.

POETEN BERNARD:

Nej då, tack, tack...

Poeten ser långt efter "kvinnomannen" som leende svänger iväg.
Hopkrupen på golvet tittar han på uppslaget i den franska original-utgåvan.
Börjar tala i kameran, långt ur minnets vrår -

POETEN BERNARD (i kameran):

Jag minns min översättning av Baudelaires dikt "Spelet" -
*"Bedagade kokotter med ödesdiger,
inställsam blick, behagsjuk och kall,
hårt sminkade, i blekta fåtöljer varur stiger
magra ögons klirrande av sten och metall..."*

305. INT - SPELHALL - KVÄLL

/RABBINEN, STERN, STATISTER, DVÄRGEN/

Det klirrar metalliskt av smycken på ålderstigna, blåhåriga amerikanskors tunna och uttorkade bröst.
Kameran blider långsamt utåt.

POETEN BERNARD (VO forts ff scen):

*"Kring spelborden läpplösa ansikten, senila
läppar utan färger, käkar utan tänder
och letande i fickor och barm, febrila
av satanisk iver förvridna händer."*

Kvinnorna står längs gröna spelbord likt stela, maskklädda skelett och tar emot kort ur croupierens fullmatade Black Jack sko.

Ur en dörr i kortänden av casinot kommer en dammig och tilltufsad rabbin ut. Bernard linkar fram mot spelborden. Hans blick studerar en av kvinnorna vid ett närstående bord.

Hon är en vitsminkad kopia av den halshuggna Elisabeth Frejer, han dras mot henne. Söker förklaring.

Bernard avbryts i sitt försiktiga forskande av en hand som läggs på hans axel. En blek man i stelt maskansikte, klädd i elegant aftonklänning betraktar honom med antydning av ett leende.

Tar upp ett par stålbågade glasögon, sätter dem på näsan.

Det är graveraren Stern, vitsminkad och iförd gråtonad peruk, klädd i plisserad klänning.

STERN (engelska):

Nu har vi rensat färdigt, mademoiselle Elisabeth Frejer har mött sitt öde...

RABBINEN BERNARD (engelska):

Det finns inget komiskt i en halshuggen kvinna...

STERN (engelska):

Elisabeth Frejer var minst av allt en oskuld, hon var Lutweilers närmaste, hans crimé maitréss...

Gälla skrik bryter genom sorlet och klirret av spelmarker i salongen. De kommer från den dörr rabbinen Bernard använt för att komma in i salongen.

STERN (engelska):

Ni är väl en god amerikansk patriot, rabbe Foy...

RABBINEN BERNARD (engelska):

Jag har valt att vara svensk medborgare, men naturligtvis är jag en god västerländsk patriot, tro inget annat. Att mina förfäder var ryska judar har enbart ett historiskt intresse.
Hör ni skriken...

Den bleke mannen visar rabbinen Bernard mot dörren. De höga skriken tystnar och graveraren säger med allvarligt låg, precis artikulering -

STERN (engelska):

Ni fick koden på Bibliotheque Nationale, eller hur, koden som hugger av huvudet på alla interkontinentala stridsrobotar...
som desarmerar "DÖDA HANDEN"...
Nästa steg, Terlingua. Här är instruktionerna...
Och dvärgen från bordellen, han har gjort sitt.

Stern ger Bernard en bandspelare, öppnar dörren triumferande.

Rabbinen ser dvärgen hänga högt uppe under det trasiga glastaket. Han pendlar fram och tillbaka i sina hängslen som bundits kring halsen. Ansiktet är uppsvällt, han är död.

Rabbinen flämtar till, vänder sig mot Stern, försöker formulera en sammanhängande tanke.

RABBINEN BERNARD (engelska):

...men dvärgen arbetare för er...ni är ledare...
vad är "DÖDA HANDEN" ...

STERN (engelska):

Fundera inte på min blygsamma roll. Tänk istället på er historiska roll, att förhindra ett totalt sammanbrott...

306. EXT - REBELLENS HEM - KVÄLL

/REBELLEN, VEROLYG, KARLSTRÖM/

Rebellen Bernard har hamnat i hallon- och vinbärsbuskar bakom den gula villan efter sin luftfärd från fönstret. Han har landat på en sten med knäet, tar sig grimaserande om den ömmande leden.

Från det öppna köksfönstret ser psykologen Elisabeth Verolyg och inspektör Karlström hans rörelser.

Bernard tittar upp, Karlström försvinner men Elisabeth Verolyg möter forskande hans blick, ropar:

ELISABETH VEROLYG:

Bernard, om du inte återvänder, måste vi tvångsomhänderta dig omedelbart...Du är intagen för psykologisk övervakning...

Rebellen Bernard svarar inte, linkar bort mot kökstrappan där Karlström nu kommer ut. Går ned till Bernard och stannar hotfullt nära honom.

KARLSTRÖM:

Vi har hittat din budcykel ute på mossarna. Vi är övertygade om att du använt den till att förflytta taxeringsintendent Lutweilers döda kropp från toaletten på stranden... Du känner till Sjunkarmossarna...

REBELLEN BERNARD:

Jag fick aldrig gå dit...Min far hade sett flera småpojkslik bubbla upp där...

KARLSTRÖM:

Fantasier. Vi skall söka efter Lutweilers kropp.....och om vi hittar några spår av yttre våld kommer jag tillbaka till dig...

Rebellen Bernard undviker hela tiden Karlström forskande ögon.

KARLSTRÖM:

...och om det dyker upp ytterligare avhuggna kvinno-
huvud kommer vi garanterat tillbaka...

Karlström tar ett djupt, irriterat bloss på cigaretten och går därifrån.

Elisabeth Verolyg som kommit ut köksvägen försöker ge Bernard ett leende, samtidigt som hon skyndar iväg efter kriminalinspektören. Rebellen Bernard stirrar bara långt bort.

307. EXT - SHELLMACKEN - DAG

/REBELLEN, CARL VON LAGERHIELM/

CARL VON LAGERHIELM:

Mördaren kan lika gärna finnas här bland småfuskande
svenssöner i sina fyrkantiga och högt belånade grå
volvolimpor...

Friherren Carl von Lagerhielm talar som om vi kommer in i ett pågående samtal. Han kommer tillsammans med rebellen Bernard genom bensinstationens köande, osande bilrader som väntar på sin tur i den tätande råa kvällsdimman.

LAGERHIELM:

Eller bland rebellerna som äger de perverst uppsvullna
eldsflammelackade trelitersmotorcyklarna...

REBELLEN BERNARD;

Eller där inne, jag ser Leffe Tolvfot...

En blå Plymouth startar utanför Shellmackens cafeteria, gasar våldsamt och gör en skrikande burn-out så att rökmolnen står kring bakdäcken.

308. INT - SHELLMACKEN; CAFETERIA - DAG

/REBELLEN, CARL VON LAGERHIELM, LEFFE TOLVFOT, SERVITRIS, VERONICA/

Rebellen Bernard sitter med Carl von Lagerhielm innanför fönstret. Dags-ljuset tränger in genom dammiga fönster, larmet från jukeboxen ligger som en matta över dem.

Framför dem, med en kopp kaffe, sitter Leffe Tolvfot i sin slitna jeansjacka och toviga hår. Hans blick är intensiv. Han suger i sig fimpar ur en askkopp, berättar stackatoliknande.

LEFFE TOLVFOT:

Stora svarta säckar...smal mörk man...Farfars
slätterkniv...Gåsholmarna...alla borta nu...

En mörkblond servitris kommer fram med kaffekanna. Häller upp till dem.
Ler mot Bernard, sträcker ask cigaretter till Lefte som reptilsnabbt tar
dom.

KVINNAN:

Lämna det där haschhuvet och hans mardrömmar ifred...

REBELLEN BERNARD:

Han kan ha sett mördaren. Som huggit huvudet av
lapplisorna...

Den gråhåriga friherren spänner ögonen i Lefte Tolvfot, likt en åldrad
kriminalkommissarie.

CARL VON LAGERHIELM:

Min unge man, ni är som en karaktär ur en av Charles
Baudelaires dikter. En varelse ur nattens ondskefulla härar
av smådemoner...

Genom den dammiga ytterdörren stiger Veronica von Lagerhielm in, ser sig
omkring och ser Bernard sitta vid bordet.
Kommer fram, betraktar den gråhåriga friherren och hans sällskap.
Veronica ler mot sin fader så att tandställningen glimmar och blänker.

VERONICA:

Pappa, du har återuppstått...

CARL VON LAGERHIELM:

Min dotter, min Veronica, jag har väl aldrig försvunnit...
Jag har förstått att du känner unge Bernard väl. En man i min
smak, en man med en poetisk riktning i tillvaron...

Servitrisen lommar iväg tillbaka bakom sin disk, Lefte Tolvfot tar sin chans och smiter iväg ut genom
dörren.

Bernard tar Veronica i handen, drar ned henne vid bordet. Håller fast hennes hand.

REBELLEN BERNARD:

Det är möjligt att jag måste gå under jorden ett tag...jag skall bara avsluta mitt dataprojekt...en dag, kanske två...

VERONICA:

Ta mig med...du behöver någon...

Rebellen klämmer hennes hand en extra gång.

Han ger Lagerhielm ett frågande ögonkast, söker hans samtycke.

CARL VON LAGERHIELM:

Ni har min välsignelse...

Rebellen reser sig, håller kvar Veronicas hand, släpper den. Går mot dörren, ut i skymningen.

Friherren höjer sin kaffekopp, tillsammans med sin dotter studerar han genom de smutsiga rutorna ynglingen i skinnjacka och kortstubbade hår som diskret försvinner runt hörnet på byggnaden.

CARL VON LAGERHIELM (VO):

Det är en egensinnig ung man...poetisk men opolerad.

Ett utmärkt umgänge för min mopedfixerade unge Hans, men de har visst växt åt olika håll...

309. INT - POETENS HEM - DAG

/POETEN, AMELIE/

Den gamle poeten Bernard sitter vid sitt arbetsbord med två tjocka luntor handskrivna A4-ark framför sig.

Kameran rör sig in mot poeten, några textade ord syns på papperen. Vi hinner uppfatta MEDUSA. Han skruvar på hatten på reservoarpennan och söker kameran med blicken.

POETEN (i kameran):

Tänk er en rabbin som söker skönheten och möter döden - eller tvärtom - en ung rebell som söker döden men möter skönheten...

Poeten lutar sig bakåt med ett leende. Långt borta hörs Amelies stämma ropa. Ropet upprepas en gång. När Amelie sticker in huvudet genom dörren hör vi orden tillsammans med poeten.

AMELIE:

Förläggare Kolzack är i telefon...skynda dig Bernard...

310. INT - FLYGPLATS - DAG

/RABBINEN, ELISABETH FREJER, STATISTER/

På Charles du Gaulle flygplatsen låser rabbinen Bernard Foy upp en förvaringsbox, tar ut en numera välbekant gul svinladersportfölj. Han gläntar försiktigt på locket. Den är späckad med hundradollars-sedlar.

Bernard visar sitt pass vid Air Francedisken, får biljett och boardingcard med ett leende av den unga kvinnan i perfekt målade röda läppar.

Rabbinen stiger genom metalldetektorn med portföljen som enda bagage. Efter honom i kön kommer en mörkhårig kvinna, märkligt lik Elisabeth Frejer!

Han vänder sig sakta om, hukar sig ned för att ta portföljen från transportbandet, kvinnan glider undan i bakgrunden.

På väg genom flygplatsen, mot rätt gate, ser vi kvinnan följa efter rabbinen med den gula svinladersportföljen.

311. INT - PLANET - DAG

/RABBINEN, ELISABETH FREJER, STATISTER/

När planet lyfter tar rabbinen fram freestylen han fått av graveraren Stern i spelsalongen ur innerfickan på tweedkavajen, tar på sig lurarna.

Han vrider lite på apparaten, osäker på funktionen. Trycker på start-knappen.

GRAVERARE STERNS RÖST (VO engelska):

“I Terlinguas övergivna kvicksilvergruva arbetar en samling moraliskt förfallna amerikanska programmerare med mikrokoden till en ny sovjetisk kryssningsrobot, under ledning av fd nazisten och Obersturmführer Ernst Lutweiler. Den styrs av ett hemligt...”

Bernard avbryts av en flygvärdinna som serverar honom kyld champagne från en vagn. Han nickar ett tack och får vrida kroppen för att ta emot glaset.

Han ser mörkhårig kvinna snett framför sig acceptera ett glas, tittar en gång till på profilen. Under tiden berättar rösten -

GRAVERARE STERNS RÖST (VO forts):

“...datasystem under namnet “DÖDA HANDEN”. Roboten med multipelt huvud är riktad mot Europas städer...”

Rabbinen Bernard är nära att sätta den munfull champagne han tagit i halsen och hostar lätt till. Han fumlar med bandspelaren för att justera volymen, kommer åt snabbspolningsknappen, bandrösten går upp i falsett i några sekunder.

GRAVERARE STERNS RÖST (VO forts):

“Er uppgift är att ta er in i datorn via CALL, skriva in i deras ASCII de rader ni har fått på Bibliothèque Nationale.

Lyckas det, kommer robotarna aktivera en sekvens där de bokstavligen tappar huvudet och flyger i en vid slinga tillbaka till den egna sovjetiska basen och bombarderar den.”

Bernard skrattar för sig själv, högt. Affärsmännen runt honom betraktar ilsket den skäggige rabbinen. Han lyfter sitt glas i en skål, de vänder bort sina ansikten.

312. INT - POETENS HEM - DAG

/POETEN, AMELIE/

Den åldrade poeten Bernard Foy står framför hallspegeln och kammar det silvergrå håret med en stålkam. Betraktar nöjt resultatet. Håller några droppar Watzins Keratin i handflatan, stryker det över tinningarna.

Hans hustru Amelie kommer med en djupblå, diskret manchesterkavaj som hon borstar metodiskt.

AMELIE:

Vad roligt att din förläggare vill tala om nyutgåvor av dina dikter.

POETEN BERNARD:

Skall jag satsa på en stor upplaga, eller en liten exklusiv i franska band...

AMELIE:

Vänta dig inte för mycket. I telefon lät Kolzack mer som liten minnesskrift...

Poeten Bernard drar på sig kavajen. Sträcker på kroppen framför spegeln.

POETEN BERNARD:

Tänk att en odräglig, lätt alkoholiserad litteraturkritikers ord kan betyda så mycket...

Amelie knyter hans fluga med vana händer. Deras blickar möts i spegeln. Amelie ger flugan en sista putsning, säger med ironisk ton.

AMELIE:

Ja, är det inte egendomligt...

313. INT - OPERAKÄLLAN - DAG

/POETEN, KOLZACK, STATISTER /

Poeten Bernard lämnar med en nonchalant rörelse in sin överrock och kapp i garderoben på Operakällaren. Han vänder sig till hovmästaren med en dröjande och ironiskt högdragen min.

POETEN BERNARD:

Bernard Foy, från svenska Akademien. Jag skall möta min förläggare Kolzack för lunch.

Hovmästaren bugar för honom, en celeber gäst, går före till det bästa fönsterbordet. När poeten skall sätta sig kommer förläggaren flytande in genom borden i sin diskret gråa kostym och flinksalliga apperance.

Han hälsar nickande vid vartannat bord, tar hjärtligt poeten Bernard Foy i hand. Ser på honom med kyligt blå och alkoholstela ögon.

KOLZACK:

Käre Bernard, vi måste göra någonting.

POETEN BERNARD:

Ja, uppriktigt sagt tror jag att två volymer är rimligast, kanske rentav tre...som nationalutgåva av Karlfeldt.

KOLZACK:

Verkligen...du måste ursäkta mig, jag ser en man jag jagat en vecka, jag beställer något att dricka så länge...

POETEN BERNARD:

En konjaksrogg, med rikligt med vatten.

En hovmästare ställer ett glas framför honom. Poeten snurrar det runt så att isbitarna klirrar i glaset i hans hand.

Han tittar ut genom de stora panoramafönstren på dimman över Strömmen, den vilar tjock och kall, ogenomtränglig. Inga välbekanta siluetter tränger genom, inget Kungligt Slott, inget Grand Hotel.

314. EXT - IS OCH SNÖLANDSKAP - DAG

/HANS VON LAGERHIELM/ POETENS MINNESBILDER

Den isiga dimman är tjock och nästan blå. En silhuett tecknar sig tydligare och tydligare i det vita, bilden är utvattnad på färg.

POETEN BERNARD (VO):

“I detta slags landskap har jag vandrat omkring hela mitt liv...på trottoarer, i bibliotek, i akademiska processioner, överallt har jag känt mig som en skeppsbruten i drivisen...”

En isbeklädd man med halsdukar virade runt ansiktet lägger en lättmetallstege över en kanal i en labyrinth av sprickor, bråtar och krevasser i drivisen.

POETEN BERNARD (VO FORTS):

“...som min vän Hans von Lagerhielm efter kraschen med luftskeppet Italia på Nordpolens isar...”

Mannen går över stegen med stela rörelser, allt blir åter mjölkvitt kring gestalten som försvinner i dimman.

315. INT - OPERAKÄLLAREN - DAG

/POETEN, KOLZACK, STATISTER/

Förläggaren står lutad över poeten Bernard. Hans svettiga ansikte har en bekymrad min.

KOLZACK:

...hur mår du Bernard. Jag har frågat fyra gånger vad du vill ha för varmrätt. Du bara stirrar ut genom fönstret.

POETEN BERNARD:

Åh, alldeles utmärkt tack, jag funderade bara på ett ställe i mina memoarer. När jag koncentrerar mig djupt blir det så ibland...

Poeten reser sig ur stolen, tar sats mot dörrarna ut från matsalen.

KOLZACK:

Jag trodde du fått ont någonstans...

POETEN BERNARD:

Beställ något i mitt ställe...jag måste försvinna ett ögonblick.

316. INT - OPERAKÄLLARENS TOALETT - DAG

/POETEN, ÄLDRE HERRE/

Poeten Bernard öppnar dörren till det palatsliknande toaletterummet med imiterade moriska kolonner och kristallspeglar.

I dörröppningen möter han en herre i djupblå manchesterkostym. Blåvitt hår kring tinningarna, lätt rynkiga, sorgsna ögon.

Den främmande mannen rör sig med dröjande, tysta steg. Ler ett ironiskt leende när håller upp dörren och hans blick möter poeten Bernard Foys.

Poeten ser sig i spegeln, en avbild av mannen han just mött. Han lutar sig över det dyrbara tvättstället av svart marmor och vrider på de stora mässingskranarna. Stänker vatten i ansiktet, nyper sig i kinden, hårt, hårt så att skinnet vitnar.

POETEN BERNARD (i kameran):

Jag måste ha fått en liten hjärnblödning. Känslan är borta i halva ansiktet, men händerna och fötterna lyder mig.

I spegeln ser han åter den äldre mannen som vänder sig mot honom och ler ironiskt, det är HAN SJÄLV PÅ VÄG UT I MATSALEN igen.

Perspektivet byts, kameran har tagit spegelns position och poeten Bernard Foy ser sig själv stående framför spegeln.

POETEN BERNARD (i kameran):

Jag tänker, alltså är jag till...Men om denne vänligt ironiske herre jag just mötte...Denna uppenbarelse av melankoli och lycka, vars pupiller ett ögonblick såg in i mina med ett mörker som var hela det djupa mörkret mellan galaxerna...
...om denne främmande var poeten Bernard Foy...vem är då jag då jag tänker?"

Perspektivet byts åter och Bernard tittar in i spegeln framför sig. Den är fylld av allvarligt stirrande herrar i kostymer. I centrum står han själv, akademiledamoten Bernard Foy, med sitt yviga silverhår. Längst ut på flankerna står två avvikande personer. En skäggig rabbin i tweedkostym och en kortsnaggad rebell i skinnjacka.

317. EXT - JÄRNVÄGSBRO - DAG

/REBELLEN, VERONICA/

Över krönet på en grässlänt kommer rebellen Bernards huvud, han klättrar upp, sträcker ned handen och drar upp Veronica. De är vid Pålsundet där de halshuggna lapplisorna hittades.

Rebellen Bernard klädd i vindtygsjacka och gammal ryggsäck balanserar bort längs den höga järnvägsbron med sitt nätverk av järnbalkar som stävar uppåt, bakom honom Veronica Lagerhielm.

Under dem, trettio meter ned, det svarta vattnet som fläckas vitt av oktoberstormen. Bernards röst bärs fram av den starka vinden.

REBELLEN BERNARD:

I det långa loppet har jag inte en chans. Institutionerna tillåter inte att folk som jag lever fritt efter sitt eget huvud...

Vi ser med rebellen Bernards ögon genom järnvägssyllarna hur ett rättbo av svarta kablar pendlar fram och tillbaka i vinden, hans händer tar stadigt tag i stålräcket.

Därunder, i slutningen där bron slutar, syns en gallerdörr, en ståltrappa
cirklar sig nedåt och Bernard börjar klättra.

Han hör hur det dunkar i rälsen, ser Veronica ta snabba steg i sina
gymnastikskor.

Hon når hans famn och tåget dånar förbi ovanför deras huvuden. Veronica flämtar upphetsat.
Bernard släpper henne, går ned till gallerdörren och lossar den med en pennkniv. En svag varm vind
fläktar i deras hår.

REBELLEN BERNARD:

En ingång till underjorden, varsågod.

Veronica studerar allvarligt honom. Han står bredbent och stabilt, hans blick är säker och övertygad.
Tunnelöppningen är kolsvart, tyst, ruvande. Rebellen Bernard går in.
Han hittar en ljusknapp, vrider och några smutsiga lampor tänds.

318. INT - OPERAKÄLLAN - DAG

/ POETEN, KOLZACK, STATISTER /

Poeten Bernard Foy står lutad över fönsterbordet på Operakällaren. Bokförläggare Sven Kolzack
har sjunkit ned i stolen, hans ögon betraktar den åldrade poeten med en orolig min.

Bernard talar fordrande, lutad över sillen.

POETEN BERNARD:

Tre volymer med mina samlade dikter...I halvfranska band,
med samlingstiteln "OKTOBER MÅNADS TAK ÄR
LÅGT..."

Förläggaren talar pressat, nedtryckt i stolen.

KOLZACK:

I den kolossalt dåliga situationen på bokmarknaden föreslår jag
en vacker liten volym med tidstypiska illustrationer, till nästa jul.

POETEN BERNARD:

Tidstypiska...för detta år, eller de år de skrevs, som spegelbild
över tiden...

Poeten Bernard håller kvar den nu svettige förläggarens blick.

En kypare kommer fram med cigarrlåda. Kolzack väljer en fet, kraftig Havanna. Poeten en likadan.

Han låter förläggaren tända cigarren med en tändsticka och drar njutningsfullt det första blosset. Följer med blicken rökslingan mot det ornamen-terade taket. Försvinner i sin egen värld av minnesbilder och poesi.

Bernard hör stark vind, barnskrik, kvinnoröster, demoniska skratt.

POETEN BERNARD (deklamerar):

*“En droppe blod
fuktade med okänd verkan hjärnans fina rötter
och strax blev spegelns yta immig,
och förlorade sin makt av spegel.”*

Förläggaren betraktar honom med en undrande min som byts till en beundrande, insmickrande. Efter en konstpaus, talar han igen.

KOLZACK:

Förlåt mig Bernard, jag ville inte såra dig.
Tre volymer i halvfranska band blir bra. Vi måste värna om
våra klassiker...Mår du bra Bernard?

POETEN BERNARD:

Utmärkt, bara lite öronsusningar. Jag skall fara hem och vila
mig.

Sven Kolzack får ropa efter Bernard Foy som redan är halvvägs ute genom
dörren till matsalen.

KOLZACK:

Min sekreterare skickar över kontrakt.

319. EXT - VID STRÖMMEN / MINNESBILD - DAG

/POETEN, HANS VON LAGERHIELM/

Poeten Bernard kommer ut från Operakällaren klädd i sin överrock, stödd på sin käpp. Tar ett puff
på cigarren.

Han hör ett vattenfall av röster, mäns, kvinnors, barns. Demoners hånskratt.
Står ett ögonblick fastfrusen och stirrar rakt mot oss, mot ljuden.

POETEN BERNARD (i kameran):

“Vad vill ni mig bilder?

Ansikten, stela och orörliga som afrikanska masker?

Poeten kliver ut i den vita dimman, det gnistrar om marken, en köldknäpp har slagit till.

Han ser drivisen framför sig, ett myller av formationer i uttunnade färger. I en skreva långt bort, ser han en man krypande ta sig fram inlindad i halsdukar och snötäckt.

POETEN BERNARD (i kameran):

“Jag ser en yngling som en gång var

och förstår att jag aldrig skall bli hans vän.”

Hans, Hans von Lagerhielm...

Hans von Lagerhielm vänder ett nedfruset och dödsmärkt ansikte mot rösten som ropar. I nästa sekund är han borta, försvunnen i de vita dimmorna.

Istället kommer en taxibil, en gammal svart Plymouth, ljudlöst glidande mot kameran, mot poeten Bernard Foy. Bilen stannar till, passagerardörren slås upp inifrån.

320. EXT - HOUSTON, CANAL STREET - DAG

/RABBINEN/

Rabbinen Bernard Foy kommer åkande i en hyrd Saab Turbo genom downtown Houston, himlen är fylld av skyskrapor och motorvägar som korsar varandra. Det är skymning och de halvtända gatlyktorna sveper förbi utanför vindrutan.

Saab Turbon svänger in på mindre gata, kantad av tvåvånings trähus i bjärta färger, några i elegant skick, andra i olika stadier av förfall. Det är Canal Street. Rabbinen stannar bilen utanför vackert ornamenterad träbyggnad med neonskylt som lyser bjärt genom skuggorna - “TEXAS LONGHORN GYM”.

321. INT - HOUSTON, GYM - DAG

/RABBINEN, STATISTER, BLONDERAD DAM, JACOB FOY/

Rabbinen Bernard stiger in i rum likt en medeltida tortyrkammare, feta män på mage och rygg grenslar obscena lädersäten.

Kedjor, drev, tyngder och krampaktiga stönanden förstärker känslan av späkning.

En blonderad dam i triksåer, rynkig kring halsen, men med glänsande uppumpade muskler på de taniga benen, kommer mot honom.

BLONDERAD DAM (amerikanska):

Ni måste ha t-shirt och sportskor här.

RABBINEN BERNARD (engelska):

Jag är rabbinen Bernard Foy, min far...

Damen som är i medelåldern, pekar mot en dörr märkt Private. I samma sekund kommer en man i solkig nätundertröja ut, i full färd med att knäppa gylfen i byxorna. Han stannar förbluffat, fastfrusen i steget.

Talar svenska med en lätt amerikansk brytning.

JACOB FOY:

Varför är inte du i Stockholm?

RABBINEN BERNARD:

Egentligen är jag i Paris.

JACOB FOY:

Ja, jag var också rastlös i din ålder...

RABBINEN BERNARD:

Kan vi gå in på ditt kontor...

JACOB FOY:

Det är lite ostädat just nu...

Rabbinen Bernard öppnar dörren och fadern viftar ut blonderad flicka med frottéhandduk. Bernard lyfter med road blick ögonbrynen.

Fadern ser oberörd ut och ger henne en slängkyss.

Går in på sitt kontor och vräker sig i ett privat trimredskap som ser ut som en nätbur, fylld av tunga vikter på kedjor.

RABBINEN BERNARD:

Äger du det här förskräckliga stället...

JACOB FOY:

Javisst, min pojk. Åtminstone tills i eftermiddag, maskiner av den här typen är dyrare än man tror...

RABBINEN BERNARD:

Hur mycket pengar är du skyldig...det kvittar. Du får dom av mig men du måste följa mig till Terlingua...

Jacob Foy pustar ljudligt, ser på sin son med frågande, allt mera svettig min.

RABBINEN BERNARD:

Fråga inte, jag behöver veta en sak. Är du säker på att Ernst Lutweiler är död.

JACOB FOY:

Jag dödade honom med egna händer...

Som för att understryka orden, drar han ihop händerna så att halsmusklerna pumpas upp och ögonen fylls av vrede av ansträngningen.

JACOB FOY:

...stängde in honom i avlusningsskåpet på koncentrationslägret Zwillerhyde och satte igång maskineriet. Det har jag berättat massor av gånger!

322. EXT - MEXIKANSK BY - DAG

/ RABBINEN, JACOB FOY, STATISTER, MEXIKANSK KVINNA /

Rabbinen Bernard och hans far åker på dammig, snörrät landsväg i den hyrda Saab Turbon. Solljuset gassar in genom rutorna och rabbinen Bernard svettas i sin varma tweedkavaj. Fadern klappar sig på höften.

JACOB FOY:

Jag tog min barrevolver med. Den kan fortfarande göra ett hål stort som ett stuprör genom en man...

RABBINEN BERNARD:

Peacemakern, har du kvar den.

Som svar tar fadern fram den tunga gamla revolvern och siktar genom den öppna sidorutan mot ett långtradarvrak vid sidan av vägen. Revolvern går av och det tjuver av rikoschetten från plåten.

Bilen svänger in på väg skyltad "BIG BEND NATIONAL PARK", passerar omedelbart genom en ruckelstad av korrugerad plåt, tvättlinor, halvnakna barn som springer omkring i dammet.

Framför ett av skjulen står en sönderslagen Buick från femtiotalet, en mexikansk kvinna med mulåsnor i släptåg jagar flaxande svarta höns.

Rabbinen Bernard bromsar in bilen och öppnar dörren, vänder sig mot kvinnan som tvingas hålla de ryggande mulåsnorna i stramt grepp.

RABBINEN BERNARD (engelska):

Vi är turister...

Kvinnan betraktar dem med en självtklar min. Vad annat kan de vara.

RABBINEN BERNARD (engelska):

Vi vill ta en annorlunda väg till spökstaden Terlingua, kan vi hyra åsnorna?

KVINNAN (amerikanska med spansk accent):

Gå inte dit, djupa hål i marken, djupa hål i människans huvud.

Bernard ignorerar hennes varning, tar fram några hundradollar ur portföljen i baksätet på bilen och ger kvinnan. Han surrar fast den gula svinladersportföljen, de båda männen bestiger mulåsnorna, försvinner mot öknen.

Den mexikanska kvinnan ser efter dem inifrån sitt skjul, talar i telefon. Utanför cirklar unga mexikanska män runt den exotiska Saab Turbon, känner på dörrarna, billarmet sätter tjutande igång.

323. INT - TUNNLAR - DAG

/REBELLEN, VERONICA/

Tjutandet övergår i ett gällt skri från Veronica, ett svischande ljud hörs, en skugga passerar. Rebellen Bernard slår armarna runt henne, beskyddande.

REBELLEN BERNARD:

Det var en fladdermus. Det finns mängder här nere. Dom är ofarliga, tror jag...

Vinden susar i en lång betongtunnel, allt svagare glödlampor lyser framför dem. Rebellen Bernard och Veronica travar vidare i knähögt vatten.

Det plaskar ödsligt om deras steg. Det svaga ljuset glittrar i vattnet som krusar sig och skvalpar mot väggarna.

Rebellen Bernard och Veronica går koncentrerade och tysta.

Kommer fram till galler, på andra sidan störtar vattnet ned i håll.

VERONICA:

Du vet vad du gör, va...

REBELLEN BERNARD:

Jag vet var vi är. Vid tunnelbanan, där den gamla bäcken har tvingats längre ner, under betongen. Vi går över.

Bernard tar ett hopp till plåtå på andra sida. Veronica gör samma sak, han tar emot henne.

REBELLEN BERNARD:

Skönt att komma ur isvattnet, fryser du om fötterna...

VERONICA:

Dom har domnat...

REBELLEN BERNARD:

Nu kryper vi en bit, tunneln löper parallellt med fjärrvärmen...Lugn, jag har bra minne, jag hittar i detta slags landskap, även i mörkret.

Halvkrypande tar de sig fram, det har blivit skummare. Bernard tar fram en ficklampa som ryckigt, i takt med rörelserna, lyser på den fuktiga betongen kring dem. Veronica kryper hela tiden i hälar på honom.

Plötsligt stannar rebellen Bernard, talar övertygande, som om han berättar om några vardagsrutiner.

REBELLEN BERNARD:

Bara vi kryper långsamt över kvicksanden här, är vi snart framme under Stambanan.

VERONICA:

Kvicksand. Kan vi inte vända?

REBELLEN BERNARD:

Jag har varit här förr, rör man sig hela tiden går det bra...

De kryper långsamt vidare, Veronicas fingrar och händer sjunker i sanden.

REBELLEN BERNARD:

...vem vet vilka förändringar som hänt bakom oss.

Veronica flämtar, tar några snabba språng framåt, når fast mark. Sätter sig med armarna om benen.

324. INT - POETENS HEM - DAG

/POETEN/

Poeten Bernard Foy kommer rödbrusig och upplivad efter samtalet med Kolzack in i sin stora våning. Han hänger av sig ytterrocken.

POETEN BERNARD:

Amelie, jag är hemma.

Han får inget svar. Det är tyst i lägenheten, men tänt överallt.

Kameran följer honom över axeln genom korridoren. Han tittar in i köket, det är tomt. Han kikar in i salongen, den är också tom.

POETEN BERNARD:

Kanske är Amelie ute och letar efter mig, kanske har det tagit flera dagar för mig att hitta hem...

Han går in i sovrummet, hänger av sig den djupblå manchesterkavajen, tar på sin röda rökrock och studerar sig i spegeln.

POETEN BERNARD (i kameran):

Mitt usla minne skapar ett tomrum inom mig, ett tomrum jag kan falla ned i för all framtid...Men detta förfärliga tomrum är ingenting annat än döden. Jag borde skriva en "djupt gripande" eller rentav "gastkramande" diktsamling om döden...

Poeten Bernard stiger in i sitt arbetsrum. Det är stilla, tyst.

POETEN BERNARD (i kameran):

Det känns som jag tagit steget in i en fascinerande klyfta, ett slags hål i minnet där bisarra händelser utspelar sig...

Han sätter sig vid sitt stora, tunga skrivbord. Läger händerna på två högar handskrivna A-4 ark.

325. EXT - TERLINGUA - DAG

/RABBINEN, JACOB FOY/

Mellan två stora klippblock kommer rabbinen Bernard Foy och hans far rutschande nedför en sluttning. Framför dem rullar stenar, bakom dem hasar mulåsnorna i samma takt.

De glider fram till kanten av några gruvschakt.

Ett tungt skott från revolver ekar, en skylt där det står textat RASRISK! TILLTRÄDE ABSOLUT FÖRBJUDET! splittras av kulan.

Snett nedanför dem ligger väderbiten direktörsvilla övergiven, en väg ringlar sig förbi villan, bort mot horisonten.

De två dammiga figureerna på mulåsnor, den ene i tweedkostym och svart hatt, den andre i rödrutig arbetarjacka, rider nedåt på vägen.

Framme vid villan sitter de av och binder mulåsnorna vid verandaräcket.

Några ödlor ilar förbi på rasslande klor, de stängda fönsterluckorna på villan är halvruvnade.

RABBINEN BERNARD:

Ge mig din revolver, pappa, jag går in. Det är mitt ansvar...

JACOB FOY:

Prat, jag går först.

326. TERLINGUA, VILLAN /INT

/RABBINEN, JACOB FOY, ADVOKAT LAGERHJELM/

Jacob Foy öppnar dörren. I det skumma ljuset syns först ingenting, sedan skymtar en korgstol ensam mitt i det annars omöblerade rummet.

Rabbinen Bernard går förbi fadern, stolen snurrar runt.

En flintskallig man tittar lugnt på dem, ser den stora revolvern i den gamle mannens hand som riktas mot honom.

Vrider åter stolen åt andra hållet, tillbaka igen. En nonchalant liten piruett som gnisslar ekande i det stora tomma rummet. Jacob Foy håller revolvern riktad mot stolen, stirrar med fast blick på mannen.

RABBINEN BERNARD:

Advokat von Lagerhielm, antar jag.

LAGERHIELM:

Hur kan ni tro det, rabbi Foy, ni som sett mig död...

Leendet på advokatens läppar är iskallt. Men fullkomligt lugnt.

Rabbinen Bernard tar sats, börjar förklara för advokaten hur han satt ihop händelserna som lett honom till Terlingua.

RABBINEN BERNARD:

Ni var inte död, det blödde anmärkningsvärt lite från kroppen i tågkupén. Poliserna på perrongen hade Rolexur med guldarmband, otänkbart i Sverige...
Men det var först i Tietjens Hÿtte där kanalbåten låg och väntade fulltankad som jag anade att allt var iscensatt...

Advokat Lagerhielm tittar kallsinnigt på rabbinen som fortsätter.

RABBINEN BERNARD:

Jag förstod sedan av graveraren Stern att ni behövde en ersättare, ni var igenkänd av andra sidan...

Advokaten reser sig med ett ryck ur korgstolen, slätar ut kostymen som skrynklat sig i skrevet. Rycker i kostymarmarna.

LAGERHIELM:

Ni har koden med er, Foy, eller hur...

För första gången vänder advokat Lagerhielm huvudet så att han kan titta på Jacob Foy. Rabbinens fader står där med den tunga revolvern i handen. Riktad mot den flintskallige advokaten.

LAGERHJELM:

Vi har åttahundra meter tunnel att forcera och ingen tid att förlora...

Rabbinen Bernard Foy nickar instämmande.

Advokat Lagerhielm nonchalerar revolvern i Jacob Foys hand och stiger förbi honom, ut genom dörren.

327. INT - TUNNLAR - DAG

/REBELLEN, VERONICA/

Rebellen Bernard och Veronica har hamnat i en korsväg där flera tunnlar möts. De står stilla, andas den fuktiga, kyliga luften.

REBELLEN BERNARD:

Den till vänster går till en farlig, mycket djup ficka. Den kan ha öppnat sig efter en sprängning...

Och den till höger blir fuktig och obehaglig ganska snabbt. Den leder under Mälaren...den gång jag försökte mig på den fanns där nånting...

VERONICA:

Vad menar du, nånting...

REBELLEN BERNARD:

Någonting jag inte tyckte om...

Vi går rakt fram. Där möter vi snart fjärrvärmen...

Veronica ser rädd ut, griper efter Bernards hand. Rebellen Bernard tar ett steg mot den mellersta, känner att Veronica tvekar, oroligt. Han riktar ficklampan mot hennes ansikte.

Han vänder åter ljuskäglan mot sitt eget. Ler.

De går hand i hand genom den mellersta, mörka gången.

Ficklampans sken spelar mot de fuktiga tunnelväggarna. Ljuset försvinner runt ett hörn.

328. INT - TUNNLARNA, STENBLOCKEN - DAG

/REBELLEN, VERONICA/

Rebellen Bernard kryper framför Veronica, tunnelns tak blir allt lägre. Det är vått, fuktigt, lerigt.

REBELLEN BERNARD (VO):

Hon vet inte att allt här nere har förändrats, den enda väg jag provat innan är den här...men den kanske rasat ihop...

Bernard rör sig långsamt på knä. Tills ett stort stenblock spärrar vägen. Han undersöker, känner prövande om det går att rubba. Sticker händerna under det.

REBELLEN BERNARD:

Det är lerslamm från skyfall, om vi skruvar oss under kommer vi fram. Jag har gjort det förr, alla har gjort det minst en gång, när dom föds.

VERONICA:

En del dog av det...

REBELLEN BERNARD:

Dom har du aldrig träffat...

Bernard gräver med händerna i leran, överkroppen på väg in under stenblocket. Han tar spjörn med fötterna, andas högt och ljudligt.

Fötterna försvinner, med ett slurpande ljud. Veronica stirrar för ett ögonblick på det svarta hålet, kastar sig sedan framåt, desperat. Börjar pressa sig inåt.

Veronicas leriga händer sticker fram under stenblocket i den mörka tunneln. Rebellen Bernard tar tag i dem, lägger dem på sitt ansikte.

REBELLEN BERNARD:

Känn jag lever, du blir okey...

Han drar ut henne, flämtande, kippande efter andan. Hennes ansikte är lerigt, det blonda håret smetar kring kinderna.

De sitter tätt, Bernard håller om henne, de andas flämtande.

REBELLEN BERNARD:

Känner du den svala, friska luften här, vi klättrar upp.

Rebellen Bernard lyser med ficklampan uppåt. En öppning.

Han lyfter Veronica till en rostig stege, den leder uppför ett trångt, fuktigt och drypande schakt.

Det är så brett att de precis kan klättra tätt ihop. Bernard håller Veronicas kropp med sin. Andedräkterna är hetsiga, heta inte bara av klättringen. De klättrar metodiskt vidare uppåt, uppåt.

329. INT - POETENS HEM - DAG

/POETEN, LUTWEILER/

Poeten Bernard reser sig från sitt arbetsbord. Läger sina manushögar ovanpå varandra. På toppen placerar han en röd, böhmisk kristallkula. Med sin börda framför sig går han mot köket.

I köksdörren stannar han upp, ser i kulan en groteskt lång man sitta och dingla med benen på köksbordet.

Han tittar upp och ser samma man framför sig, en elegant äldre herre i kritstrecsrandig kostym som nonchalant tar upp en revolver ur innerfickan.

POETEN BERNARD:

Dr Lutweiler förmodar jag. Mannen med den gula portföljen. Afrikanska negrernas välgörare. Vetenskapsmannen som löst tredje världens problem.

LUTWEILER:

Ni misstar er inte, herr Foy. Men ni gör mig besviken, jag trodde ni var en hederlig man.

Lutweiler pekar med revolvern mot den gula portföljen som står vid hans fötter. Tom.

POETEN BERNARD:

Ni förstår, dr Lutweiler, i ett tillstånd som mitt är det svårt att skilja mellan minnen av vad som redan hänt och minnen av det som kommer att hända.

Poeten Bernard lägger manustraven på bordet, höjer kulan mot kökslampan och ser bilden av dr Lutweiler i sin kritstrecsrandiga kostym snirkla sig runt när han vrider kulan.

Dr Lutweiler reser sig hotfullt. Använder revolvern som blädderverktyg så att manuset breder ut sig.
Riktat revolvern mot poeten.

LUTWEILER:

Ni vet vad jag vill, eller hur...

POETEN BERNARD:

Ni vill ha innehållet i den gula portföljen. Men det får ni inte,
den rymmer mitt jag, min sista sonett -
"Nu brinner än en gång min höst", dedikerad till
litteraturkritikern Elisabeth Verolyg -
*"Frisk steg du åter, havsvåg, krön som frasar
på höjden av sin lidelse, där högst
du svallar fritt. Vad mer om vågen sen
skall sjunka ned och bli till skum!"*

Lutweiler håller revolvern tätt inpå poeten Bernards ansikte.

LUTWEILER:

Innehållet i portföljen, herr Foy...

POETEN BERNARD:

Gesten ni gör har någon betydelse. Det minns jag.
Och det där blåglänsande föremålet.
Jag har sett det på film!

LUTWEILER:

Ni vet vad som händer nu, herr Foy...

Poetens ansiktsuttryck går mot en alltmer frånvarande, drömmande min.

POETEN BERNARD:

Självklart. Det är inte första gången en revolver ändrar min
livsbana, jag minns min fader, Jacob Foy...
Han begick självmord med en tysk Luger 38...
Ett krigsbyte från en störtad flygare...

Sista repliken sägs i en extrem närbild på poetens sorgsna ögon, rösten försvinner, som om orden
omvandlas till bilder.

330. POETEN BERNARDS MINNESBILDER. SKOG, T•GRESA, FADERN. /EXT/INT

/ JACOB FOY, STATISTER /

Vid en dypöl i dimhöljd skog ligger en manskropp drypande våt. I handen en tung, halvautomatisk revolver. Mannens ansikte är under vattnet.

Två vitklädda män lyfter över kroppen på en bår, vänder den så att vi ser en vithårig man, skjuten med ett hål i pannan. Det är poeten Bernard Foy's fader, Jacob Foy.

En polisman passerar med revolvern hängande på ett finger. Han kastar en blick in i kameran med en beklagande min.

Det är tydligt att vi ser poeten Bernards subjektiva minnesbilder. Bilden är uttunnad, nästan färglös. Poetens röst deklamerar lågt:

POETEN BERNARDS RÖST (VO):

*“Lugn gick du höstvind
lugn och obeveklig
genom min ungdoms friska skog
och härjade dess krona.”*

Poetens röst ligger VO, den blandas med dunkande ljudet av metall motmot skenor, en gammal ångvissla tjuiter.

Ändlösa granskogar och fält skymtar genom lokomotivröken.

Den gamle poetens ansikte reflekteras i rutan.

Vid ett köksbord, dignande av köttbullsfat och prinskorvar, pilsnerflaskor och små immiga snapsar, sitter samme vithåriga man vi just sett skjuten för pannan, poetens fader, Jacob Foy.

Hans huvud vilar i armarna mot bordet. Han höjer huvudet, ansiktet lyser upp, tittar in i kameran, som om han såg den unge blivande poeten Bernard framför sig. Jacob Foy höjer ett snapsglas till skål och läser en ramsa -

JACOB FOY (i kameran):

*“Bra är mätt och ouppäten
Bättre pilsk och oförvägen
Bäst är god och oupptagen,
Sådan öring slickar hela dagen.”*

Bilden växlar till mörka skogen, den gamle mannen höjer handen med revolvern mot tinningen. Han ser in i kameran. Kramar avtryckaren.

331. INT - POETENS HEM - DAG

/POETEN, LUTWEILER/

Den röda kristallkulan vilar i poeten Bernards hand. Han är helt upptagen av bilderna som flödar genom hans tankar. Han talar som i ett slags fantasirus.

POETEN BERNARD:

Det är som om jag balanserade på en kraterrand, på
Intighetens Kraterrand. Naturligtvis är det bara en gammaldags
sandgrop, en sådan där sanden löper under foten och enbart
några blåbärsrötter skiljer en från att störta ned i ett
kvicksandsskred...

Dr Lutweiler ler ett överseende leende, road av att lyssna på den gamle poeten. Hela tiden håller han revolvern i ett fast grepp.

POETEN BERNARD:

Ni förstår, Alzheimers sjukdom gör att jag i vissa ögonblick har
en känsla av att jag är olika människor. Jag kan känna mig som
en hel bussutflykt.
Bara med den egendomligheten att alla passagerarna inte
befinner sig i samma landskap på samma gång...de förefaller
lika spridda över tiden som över rummet.

Poeten Bernard lyfter den röda kristallkulan, tittar djupt i den och funderar vidare.

POETEN BERNARD:

Tror ni Dr Lutweiler att en sådan här kula kan befinna sig i flera
världar samtidigt...
Att alla människor på en gång lever många liv och att den röda
skugga som faller i kristallen är reflexen av något som redan
har hänt på en annan plats...
Ett blodigt dåd...Ett kärleksdrama...

Nu lyfter den kritstrecksrändige Lutweiler revolvern och pekar uppfordrande mot den gamle poetens hjärtrakter.

LUTWEILER:

Kokainet, Foy...kokainet...

332. INT - TERLINGUA, TUNNLAR - DAG

/RABBINEN, JACOB FOY, LAGERHIELM, LUTWEILER/

Rabbinen Bernard med ett fast grepp om den gula portföljen går efter advokaten Lagerhielm som leder trion med en kraftig stavlampa i ena handen.

Det knastrar om deras fötter, de gamla träkonstruktionerna i tunneltaket bågna. De är torra och inte anfrätta av tiden som passerat. De följer ett spår där vagnar rullat i decennier med den silverhaltiga malmen.

Jacob Foy flåsar i bakgrunden, Lagerhielm hyssjar dem med ett finger.

LAGERHIELM:

Vi närmar oss, jag känner att luften börjar vira, det är fläktarna.

I en stor korsning med fyra olika tunnlar, stannar de och lyssnar. Ett rasslande ljud kommer framifrån.

Ur en av tunnlarerna kommer en tom rälsvagn åkande mot dem. Den bromsas gnisslande in.

En man i svart läderrock med lyft kulspjutepistol ställer sig upp. Riktat vapnet mot dem.

Jacob Foy tar två steg framåt, förbi rabbinen och advokaten.

JACOB FOY:

Lutweiler, jag har inte glömt dig. Jag minns alltsammans, latrinerna jag skurade med nagelborste, råttorna i isoleringscellen, piskslagen!

Jag har dödat dig en gång och jag kan göra det igen!

Jacob Foy kramar avtryckaren på revolvern, den blixtrar till.

Lutweiler faller baklänges i vagnen med ett stort rött hål i magen, han hinner knappt uppfatta skottet innan han dör.

Advokaten ler ett iskallt leende. Rabbinen Bernard stirrar.

Lagerhielm leder dem upp i den tunnel rälsvagnen kom från.

333. INT - TERLINGUA, TUNNLAR - DAG

/RABBINEN, LAGERHIELM/

Genom ett stort ventilationsgaller ser rabbinen Bernard ett ljus rum med stora dataskärmar på väggen, formade som fönster i en panoramabåt. I mitten av rummet, tre stora datakonsoler.

Det liknar en kommandocentral för en ryddbaser, men det är folktomt.

LAGERHIELM:

Den gamla silvergruvan är ombyggd till sambandscentral. Även när städerna ovanför är utplånade kan de hålla igång sina strategiska datorprogram härifrån...

Advokaten lyfter av gallret från sina fästen.

Rabbinen sätter sig på huk och sänker sig baklänges ned i det stora rummet.

LAGERHIELM:

Vi har inte mycket tid...

334. INT - TERLINGUA, KONTROLLRUM - DAG

/RABBINEN, LAGERHIELM/

Rabbinen Bernard sitter vid den ena datorn, Lagerhielm vid den andra.

Ett långt program med siffror rullar på skärmen.

Bernard tar fram de hopvikta kopiorna från sin innerficka. Slätar ut dem.

RABBINEN BERNARD:

Kan jag börja skriva snart...

Den flintskallige advokaten nickar jakande, arbetar koncentrerat vidare på datamanualen. Talar med en pojkkaktig inlevelse.

LAGERHIELM:

Vi håller på att arbeta oss in i det ryska systemets hjärta. Där har Lutweiler gömt sin djävulska attackplan mot väst-världens storstäder - "DÖDA HANDEN" - domedagsmaskinen...

RABBINEN BERNARD:

Det är som ett gigantiskt dataspel...

Bernard ser de stora väggpanelerna lysa och blinka av världskartans konturer. Det är tomt i rummet. Det enda ljudet, ett dovt surr från lysrören.

Han reser sig, den enda vägen därifrån är genom den ventilationstrumma de kom. Eller via en spiraltrappa. Han klättrar uppför den.

335. INT - SCHAKTET - DAG

/REBELLEN, VERONICA/

Rebellen Bernard och Veronica klättrar alltmer mödosamt uppåt i det vertikala schaktet. Hon först, han efter.

Mörkret är kompakt kring dem, ficklampan ser inget slut på schaktet under dem.

VERONICA:

Hur högt har vi klättrat...

REBELLEN BERNARD:

Kanske lika högt som ett trevåningshus, eller ett sexvåningshus...

Luften blir svalare...men tystnaden allt mer kompakt...

Plötsligt stannar Veronica, känner med händerna framför sig. En avsats, ett avbrott i schaktet.

VERONICA:

Här finns något. En öppning...

REBELLEN BERNARD:

Får jag plats...

Bernard kryper förbi henne, lyser på en avsats, stor nog för en person att stå rakt i. Rakt framför honom en järnlucka, drippande vatten.

Han känner på de stora, kraftiga muttrarna. Smakar på vattnet.

REBELLEN BERNARD:

Det här innebär en bra sak och en tråkig sak. Det bra är att vi kommit i kontakt med fjärrvärmesystemet...

Det dåliga att det är hett vatten innanför, om muttrarna skulle lossna...

Rebellen talar konstaterande, men avslutar inte meningen.

Veronica låter uppgiven, känner sig fast i underjorden.

VERONICA:

Vad gör vi nu...

REBELLEN BERNARD:

Man kan hålla sig undan här nere i det underjordiska landskapet...länge...

VERONICA:

Varför behöver du hålla dig undan...

REBELLEN BERNARD:

Det är dags att avsluta en del av mitt liv och gå vidare...men nu fortsätter vi uppåt, vi borde vara nära, vi borde komma ut någonstans där motorvägarna möts...

Veronica fortsätter att klättra först. Bernard stegen efter. Nu får han nästan skjuta henne uppför.

Nästan omedelbart stöter Veronicas huvud mot järnlucka.

Bernard pressar sig upp jämsides med henne, skruvar av stora muttrar, lyfter mödosamt luckan. Ett elektriskt konstlat morgonljus strilar in.

Rebellen Bernard skrattar när han tittar ut genom golvluckan.

Veronica längre ned på spiraltrappan, pressar på honom, nyfiket.

VERONICA:

Var är vi?

REBELLEN BERNARD:

I en sovrumsinteriör, mitt inne i IKEA.

336. INT - IKEAMILJÖ - DAG

/REBELLEN, VERONICA/

Rebellen Bernard håller Veronica i handen. Deras kläder är leriga, de är smutsiga i ansiktet, underjordiska tunnelforskare i en steril allemansdröm.

Han leder henne genom några uppställda miljöer, vita sängdrömmar med bambugavlar, rosa himmelssängar.

Ett bibliotek med läderfåtöljer, en öppen spis.

Rebellen går fram till bokryggarna, hans blick glider längs rader av bokklubbsryggar, bjärta deckartitlar. Men plötsligt stannar han, tar ut en kopia av Baudelaires "Ondskans Blommor".

Han bläddrar i volymen med sina leriga, smutsiga fingrar. Står mitt i den uppbyggda interiören, mitt i den fejkade lyxen. Läser några strofer -

REBELLEN BERNARD:

*“De rika taken, spegelgemaken,
all orientens lyster vill tala där
i smeksam mystär till själen, som en syster.
Allt är skönhet på denna kust,
lyx, harmoni och rofylld lust...”*

Under tiden Bernard läser, går de vidare in i ett vittkaklat badrum. Ena delen av rummet är ett solarium, den andra en bastu bakom glasvägg.

Veronica går fram till duschen, vrider på en kran. Vattnet strömmar. Hon skrattar, stiger rakt in i duschen med kläderna på.

Bernard går efter henne in i duschen.

Vattnet kastar sina vassa strålar på dem, spolar bort all lera och smuts.

337. INT - TERLINGUA, KORRIDOR

/RABBINEN, ELISABETH FREJER, JACOB FOY /

Rabbinen Bernard går aktsamt längs en iskallt upplyst korridor. En mörkhårig kvinna kommer mot honom, hennes ansikte egendomligt likt det kvinnoansikte han sett iklätt blond peruk på tåget mot Köpenhamn och i Worpswede.

Egendomligt likt det mörka kvinnohuvud han sett i ateljévåningen i Paris, och under broarna i Stockholm. Kvinnan kommer allt närmare honom. Ur den skraddarsydd dräktens djup drar hon fram ett äggformat föremål, närmar sin andra hand till säkringsringen på handgranaten.

KVINNAN:

Jag tvekar inte...om ni står ivägen för oss och vårt mål...

RABBINEN BERNARD:

Gör det inte! Vi kommer att bli en väldig blixtnöje över Mexico allihop, stridsspetsarna är laddade. USAs militärledning tror det är tredje världskriget...

KVINNAN:

Hur vet ni att det inte har börjat...

Kvinnans hand håller granaten. Det blixtrar ur hennes ögon av ett hotfullt leende.

Rabbinen knner svettddroppar komma i pannan. Han uppådar all sin kraft för att sansat rekapitulera vad han vet om Elisabeth Frejer.

RABBINEN BERNARD:

Ni är mycket vacker, men jag tror ni är mycket ond. Jag har sett er flera gånger i Paris och i Stockholm...

KVINNAN:

Ha, det var min tvillingsyster. Vi har bevakat er, följt varje rörelse...Min syster arbetade för Lutweiler i hans roll som industriledare. Hon reste i en halshuggen lapplisas namn till Tyskland...bluffade till sig satellitprogrammet av tyske försvarsministern...

Rabbinen sväljer, koncentrerar sig, smälter vad kvinnan sagt och vad det betyder. Talar med mild konstaterande stämma.

RABBINEN BERNARD:

Hon är död...halshuggen av en dvärg, jag fann henne på Hotel Mussorgskij...

KVINNAN:

Ni ljuger, ni vidrige manschauvinist, ni sionist, ni CIA-agent!

RABBINEN BERNARD :

Jag har hennes inträdeskort till Bibliothèque Nationale...

Bernard visar upp kortet. Kvinnans hand sträcker sig mot kortet.

Han tar snabbt ett steg framåt, tar tag i handen, lossar handgranaten ur hennes grepp. Svetten rinner från rabbinens ansikte, han håller handgranaten i krampaktigt grepp.

RABBINEN BERNARD:

Jag har varit advokat Lagerhielms stand-in och fört hit programmet som styr robotarna tillbaka mot ryssarna...

KVINNAN:

Lagerhielm har lurat er. Han och Lutweiler planerade alltihop tillsammans.

Rabbinen står paralyserad framför kvinnan, låter orden sjunka in.

Bakom kvinnans rygg kommer Jacob Foy ut genom en dörr med gula portföljen i handen. Han ser situationen, lyfter sin revolver.

JACOB FOY (amerikanska):

Här kan man inte ens gå på toaletten utan att du råkar in i något...

Rabbinen stirrar på fadern, vänder sig hastigt om och rusar mot spiraltrappan.

338. INT - POETENS HEM - DAG

/POETEN, LUTWEILER/

Lutweilers sko vippar förargligt där den ligger över kritstrecksrändiga benet, han sitter på bordskanten i poeten Bernards kök. Den stora revolvren vilar i hans hand.

Poeten Bernard lyfter ned en whiskyflaska ur ett skåp, håller upp ett glas åt sig själv.

POETEN BERNARD:

Dr Lutweiler, det är tid för er att gå hem nu.

LUTWEILER:

Vad får er att tro att jag har ett hem, att jag kan gå till närmaste tunnelbana och åka hem? Kanske bor jag här, dr Foy, och ni är den främmande?

Lutweilers replik har satt igång poetens fantasi.

POETEN BERNARD:

Jag är också en komplett främling i den här tiden.
En nyckfull biologiskt samtidighet, ett band skörare än en silkestråd, förbinder mig med nutidens datorer, astronauter och software programs.

Den åldrade poeten har manövrerat sig närmare Lutweilers högersida.

Lutweiler ser med överlägsen min på honom. Trygg i vetskapen att han har revolvren och makten över situationen.

LUTWEILER;

Kokainet, min bästa poet, försök inte slingra er undan kokainet
ni gömt...

Poeten Bernard reser på sig, håller röda kristallkulan, väger dess tyngd.

POETEN BERNARD:

Om ni inte går er väg mycket snart, måste jag tyvärr döda er.

LUTWEILER:

Kristallkulan är bara en ovanligt fånig hållare för
blomsteruppsatser...

Plötsligt kastar sig den fridsamma poeten Bernard med den röda kristallkulan i händerna framåt med all kraft. Kulan träffar Lutweiler någonstans med ett tydligt kras.

Deras kroppar rullar över bordet så att manussidorna flyger.

De rullar ned på golvet, trillar mot köksdörren, den öppnas.

Poeten Bernard och Lutweiler virvlar runt nedför trappan, ett virrvarr av kritstrecksränder, rött sidentyg och vita A-4-ark. Ett skott går av.

339. INT - TERLINGUA, KONTROLLRUM - DAG

/RABBINEN, JACOB FOY, LAGERHIELM, ELISABETH FREJER/

Rabbinen Bernard rusar nedför spiraltrappan som dånar av de hastiga stegen. I hämlarna på honom den mörkhåriga kvinnan.

Vid dataterminalen vänder den flintskallige advokaten Lagerhielm huvudet mot dem. Talar lugnt och kontrollerat.

LAGERHIELM:

Jag kunde inte vänta, programmet är inskrivet. Och avsänt.

RABBINEN BERNARD (italienska):

“Ferma la macchina!”

LAGERHIELM:

Varför talar ni italienska?

RABBINEN BERNARD:

Jag vet inte, men gör som jag säger. Stäng av motorerna, datorerna...Ni är dubbelagent. Ni gör Lutweilers jobb...

Bernard hör hur den andra Elisabeth Frejer, tvillingsystem, skrattar rått bakom honom.

Rabbinen kastar sig mot en konsol och febrila fingrar letar efter OFF-knapp. Lagerhielms ena hand sliter i honom. I den andra en pistol. Ett tungt pistolskott ekar.

Advokaten faller ihop över datakonsolen. Flera skott ekar. Rabbinen har hittat knappen och datorskärmarna blir mörka. Svarta. Han lyfter bort advokatens kropp.

Vänder sig om och ser kvinnan ligga på golvet med pistol i handen och med blodet rinnande från halsen. Det ser nästan ut som om hennes hals är avhuggen.

Längre bort ligger Jacob Foy på golvet nedanför spiraltrappan med sin stora peacemaker i handen.

Bredvid honom den gula portföljen som öppnat sig, hundradollarssedlar har spritt sig över golvet.

Rabbinen betraktar blodet som flyter ut under faderns kropp. Ser hur de utspridda sedlarna färgats fläckvis röda.

RABBINEN BERNARD:

Som det talmudiska ordet säger - "Allt levande lider" - din plåga är slut...

Rabbinen ser sin högra hand fortfarande hålla om handgranaten.

Han ser sig omkring i kontrollrummet, alla är döda. På ena väggen hålet till ventilationstunneln.

Han går mot det, lyfter sin arm och kastar med en elegant baseballsving granaten in i mörkret. Ingenting händer.

Rabbinen Bernard Foy skrattar ett utdraget, nästan lyckligt skratt.

340. EXT - IKEA - DAG

/REBELLEN, VERONICA, VEROLYGI/

Rebellen Bernard sitter uppflugen på lastbrygga utanför den stora IKEA-byggnaden, en gigantisk sockerbit utslängd på en öde svartglänsande asfaltbelagd parkeringsplats.

Hans von Lagerhielm kommer åkande på sin Lambretta, vinkar till sig Veronica som hoppar upp bakom honom. De före detta vännerna Bernard och Hans utbyter inte en blick. Veronica lyfter armen till en avskedsvink.

Syskonen Lagerhielm åker bort mot genomfartsleden bredvid varuhuset.

På parkeringsplatsen kommer en blå Volvo, stannar framför Bernard. Psykologen Elisabeth Verolyg betraktar rebellen från förarplatsen.

Stiger ur bilen, står avvaktande, väntar på att den unge Bernard Foy, hennes misslyckade fall, skall säga något.

ELISABETH VEROLYG:

Du ville tala om taxeringsintendenten som försvann.

REBELLEN BERNARD:

Jag vet var hans lik finns. Här på IKEA...i en sovrumsinteriör.

Psykologen skrattar osäkert. Som om hon slår ifrån sig det skrämmande och överkliga med tanken.

341. INT - IKEA INTERIÖR - DAG

/REBELLEN, VEROLYG/

Rebellen Bernards dator visar den dataanimerade bilden av Sjunkar-mossarna. Med utritade blåa linjer för att hitta Fogden. Elisabeth Verolyg ser förundrat på kartan som printas ut.

Drar av sig sin svarta vinterrock. Kastar ut den röda flätan över den gråa tröjan, studerar rebellen Bernard.

Han ser samlad, sammanbiten ut. River av kartan, ger den till henne.

Stänger av datorn, tar disketten, stoppar den i innerfickan på skinnjackan.

ELISABETH VEROLYG:

Du vet att jag måste visa den här för inspektör Karlström från Rikskriminalen. Han kommer säkert att ha frågor.

REBELLEN BERNARD:

I det långa loppet har jag inte en chans, och jag inser det.

VEROLYG:

Din chans är att berätta allt. Var finns det en telefon...

Rebellen Bernard tar ett steg mot henne. Verolyg vacklar till, vänder sig om så hennes ansikte speglas i tre upplagor i de stora golv-till-tak speglarna.

Bernard tar ett kraftigt grepp om skolpsykologens överkropp med sin vänstra arm så att han låser hennes vid sidorna.

Han stirrar på hennes ansikte i spegeln. Talar lågt och målmedvetet.

REBELLEN BERNARD:

Allt Medusan betraktar, människor, plantor och djur,
förvandlas till sten...Men Perseus höll upp en spegel framför
Medusan, hon förstenade sig själv...Då kunde Perseus hugga
huvudet av henne med ett grekiskt kroksvärd...

En stor kökskniv blixtrar i ljuset. En spänd halspulsåder bultar.

En hand läggs över psykologens mun. Kniven läggs mot hennes strupe.

De stora speglarna sparkas omkull i kampen.

342. INT - IKEA INTERIÖR - DAG

/REBELLEN, VEROLYG/

På datorskärmen syns ett huvud med rött flätat hår i tre upplagor. Ögonen är tomma, stirrande. Huvudet tycks sväva fritt, det är avhugget vid halsen. Långsamt, som bubblande vatten, fylls skärmbilden underifrån av en röd, djupröd, blodfärg.

Rebellen Bernards datakarta över Sjunkarmossarna är tillbaka med hela det olikfärgade linjespelet. En nyskriven text fladdrar upp -

FÖRSTA PERFEKTA MORDET - MEDUSAN

Bilden åker ut från datorn, vi ser successivt hela rummet. Ser rebellen Bernard lyfta upp sin gamla ryggsäck, hänga den över axlarna.

Framför honom, i den breda bambusängen, ligger en naken, huvudlös kropp med utspärrade ben. De tredelade speglarna bakom sängen har krackelerat av fallet. De reflekterar den femtioåriga psykologens huvud med tomma blå ögon och långt rött hår i en fläta. Bredvid en blodig kökskniv. Bilden är facetterad, likt en kubistiskt målning.

Bernards bleka ansikte tittar uttrycksöst på den huvudlösa kroppen.

REBELLEN BERNARD:

*“Allt är skönhet på denna kust,
lyx, harmoni och rofylld lust.”*

Rebellen går fram till sängen, drar upp det vita lakanet, höjer det högt över den nakna kroppen. Lakanets vithet fyller bilden, det fladdrar långsamt nedåt.

343. EXT - ISFORMATIONER/MINNESBILD/ - DAG

/HANS VON LAGERHIELM/

Vitt flimmer och snö forsar över bilden. Som i en gammal svartvit journalfilm kommer ett luftskepp glidande in på tjutande vindar. I virvlande snö, bland stora isformationer, ropar en röst -

ITALIENSK RÖST:

“Ferma la macchina.”

Luftskeppet brakar ihop med ett krasande ifrån konstruktionen. Det går långsamt, nästan i slowmotion. Snön yr och duken flaxar i vinden.

En man klädd i flygarkläder, Hans von Lagerhielm, reser sig ur snön och virar halsduken runt huvudet, varv efter varv.

Hans blick söker sig in i kameran. Blicken är blåtonad, kallt isig.

344. INT - POETENS HEM - DAG

/POETEN, LUTWEILER/

Poeten Bernard Foy ligger nedanför kökstrappan i ett hav av manussidor och en tom gul portfölj. Hans bröst är rödfärgat av blod.

Bredvid ligger dr Lutweiler med krossad skalle. Hans hand kramar fortfarande den stora revolvem.

POETEN BERNARD (i kameran):

Döden är när allt kommer omkring inte så märkvärdig...

I grund och botten lite överdriven...

Jag har en känsla av att alla levande en gång känt sig döda...

Och alla döda någon gång känt sig levande...

Poetens filosofiska högt uttalade tanke kommer viskande över hans läppar.

Ögonen är vakna, skådande.

345. EXT - ISLANDSKAP/MINNESBILD/ - DAG

/POETEN, HANS VON LAGERHIELM/

POETEN STIGER IN I MINNESBILDERNA. MÖTER DÖDEN

Det virvlar av snö framför ögonen på den åldrande poeten Bernard. Klädd i sin röda sidenmorgonrock lyfter han upp en iskall och död Hans von Lagerhielm ur snödrivan.

Stapplar och släpar honom till det andra liket av dr Lutweiler i kritstreckskostymen. Läger sig ned bredvid dem. Hans ansikte fylls av ett småleende, nästan ett lugn. Hans ögon möter oss.

Som om dom vill uttala en sista replik..

346. INT - POETENS HEM - DAG

/ AMELIE, POETEN /

Vid toppen av kökstrappan står poetens hustru Amelie i sin varma pälskappa. Hon betraktar sin döde man, akademiledamoten Bernard Foy som ligger där ensam, bland utspridda manusblad.

Hans ögon är öppna, men fullständigt tomma.

Han ligger fridfullt insomnad med en röd kula av böhmisk kristall i sin knutna hand på bröstet. Hans mun är format till ett milt leende.

Amelie böjer sig ned, plockar upp ett titelblad med handtextade versaler

“ETT LIK UTAN HUVUD”.

Hon går nedför trappan, hennes fot trampar på ett annat titelblad som är fläckat av blod. Där står “OPERATION MEDUSA”.

Amelie lägger poetens andra hand över kulan, sluter hans ögon med några snabba drag av fingrarna. Reser sig. Den gamle poetens ansikte har fått slutgiltig ro.

347. - EPILOG - EXT - HIMMEL : BILDMONTAGE - DAG

I tunna, genomlysta bilder i slowmotion rör sig flygande kvinnohår över bildrutan, blonda och mörka hårsvall. På samma sätt flyter, rentav svävar kvinnoansikten genom bildrutan, deras blickar söker oss betraktaren.

Ansiktena är delvis igenkännbara, där finns Elisabeth Frejer i rabbinen Bernards äventyr, där finns Amelie och Elisabeth Verolyg i den gamla poeten Bernards liv, liksom Verolyg och den unga Veronica i rebellen Bernards.

Över dessa scener eftertexterna rulla, på ljudbandet ligger vaga skratt, häxliknande krax och poeten Bernard Foys röst som läser ett diktцитat -

POETEN BERNARD (VO):

*“Skönhet säg, har din vagga i avgrunden stått
eller i himlen? Din blick, demonisk och helgonligt god
utgjuter kärleksverk och skändliga brott
- häri liknar du vin - i samma förvirrade flod.”*

S L U T .